

КОТА

Заниога
— издателство —

Господинови

Падналата оранжерия

Последният прозорец

На Ръба първо се учиш как звучи падането. Малкото пада бързо. Пиронът свири тънко, докато мине край прозореца, после изчезва в мъглата и чак след това някъде долу се чува сухо цъкване, ако изобщо има къде да удари. Стъклото пее по-дълго. Медта хлопва ядно. Дървото не предупреждава никого; то просто се завърта, удря веднъж и взима крак, ако си оставил крака на грешното място.

Първото чисто цъкване отвън спря ножа ми.

Клечах до счупения прозорец на падналата къща. Под касата започваше мъглата, а подът се накланяше натам и дърпаше всичко незаковано към ръба. С коляно притисках разпраната тапичерия, докато режех кожения маншон около медната оплетка. Ако я измъкнех цяла, щяхме да изкараме от посредника още два дни въздух.

Второто парче удари перваза и отскочи навътре.

— Режи, Явор — каза Кольо зад мен. Държеше оголената жица опъната между ръцете си. — Преди да ни надушат.

Посегнах към парчето. Беше бяло, гладко, със златен ръб и голямо колкото нокът. Зелен проблясък трепна под повърхността, когато го

обърнах. Изтрих праха от палеца си в панталона и го докоснах пак.

— От прозореца ли е? — попита Колю.

Проверих рамката. Старото стъкло беше сиво и назъбено, а металът около него беше ръждив. По бялото парче нямаше прах или киселинни петна. Ръбът му беше пресен.

Падналата къща не помръдваше. По фасадата нищо не скърцаше. Издърпах ножа от маншона.

— Явор?

Наведох се към прозореца, колкото позволяваше наклонът. Още едно бяло парче цъкна в перваза, прескочи го и падна покрай фасадата в мъглата.

Нещо горе се чупеше сега.

— Ще го чакаш да ти каже откъде пада ли? — Колю пусна опънатата жица, хвана шкафа и го натисна с рамо. — Режи.

Подът беше хлътнал към счупения прозорец. Шкафът пълзеше по праха при всяко потръпване на къщата, а Колю го удържаше с единия ботуш, заклещен между две разцепени дъски. Цепнатата му устна побеля от усилието.

Пъхнах ножа под плата на гърба на шкафа и го разпорих до долната панта. Отдолу лъсна медна укрепваща лента. Двете заедно стигаха за половината цена на нов филтър, ако изкупвачът не свалеше цената заради огъването.

По външния перваз цъкнаха още две парчета, едно след друго.

— Бяло ли беше? — попита Колю.

— Със златен ръб.

Той намести рамото си по-ниско. Шкафът изскърца към прозореца.

— От Короната?

— Отдолу рядко ни хвърлят позлата.

Кольо изсумтя. Избърсах дланта си в панталона, преди да хвана светлата облицовка. Глупав навик. След миг я разцепих с дръжката на ножа и оголих винтовете.

— Ляво — казах.

Той дръпна левия край към себе си. Свободният му ботуш се хлъзна с половин педя, прахът се изсипа през процепа и изчезна под къщата. Кольо блъсна коляно в корпуса, задържа тежестта и изруга през зъби.

— По-бързо, Явор.

Развих първия винт с върха на ножа. Вторият беше клеясал. Натиснах и завъртях, докато ръбът на дръжката се врязва в ожугената ми длан.

Отвън цъкванията зачестиха.

— Оставяме го — каза Кольо.

— Още тази лента.

— С нея няма да си купиш нов гръб.

— Без двете нямаме половината за филтъра.

Той прехвърли лакът върху горния ръб и притисна шкафа с цялото си сухо тяло.

— Броя до десет. После те влача за шала.

Броеше на глас, докато човърках винта. На шест винтът поддаде. На осем медната лента се освободи и ме удари през кокалчетата. Издърпах я и я плъзнах под колана покрай хълбока си.

Кольо не дочака десет. Вместо да отстъпи, кимна към другата страна на шкафа.

— Вади и втората.

Преди да пхна ножа, ново бяло парче прелетя през счупения прозорец и се пръсна върху пода между обувките ни.

— Медта първо! — изкрещя някой от вътрешния салон.

— Водата, куха главо! — отвърна жената до тубите. — Мед ще дъвчеш ли довечера?

Белите късчета между обувките ни подскочиха при новото потръпване. Кольо завъртя шкафа напъряко, заклеши го в разцепените дъски и затисна с ботуш едната туба. Подът слизаше към счупения прозорец; по него вече се плъзгаха порцеланови чинии, медни тръби и втората туба. Две деца удържаха пълния кош до разкривената каса на вътрешния проход, а наклонът ги теглеше към прозореца. Отвъд перваза започваше мъглата.

Пхнах ножа под медната скоба, която държеше навитото въже на стената.

— Яворе, остави медта! — извика жената. — Малките!

По-малкото момче стискаше чиния със златен ръб, цяла, без пукнатина. Щеше да плати няколко филтърни кръпки, ако посредникът не измислеше петно по глазурата.

— Зад стената — казах.

— А кошът?

— Ще си купиш нов гръб ли, ако паднеш с него?

Момчето притисна чинията до гърдите си. Кольо ритна коша от ръцете им. Порцеланът се

разсипа и тръгна към прозореца със сухо стържене.

— Ей! — писна по-голямото.

— После ще плачеш — каза Кольо. — Сега се местиш.

Децата се притиснаха към прохода. Кольо хвана втората туба, преди да се плъзне след чиниите, и ми кимна към скобата. Натиснах ножа с две ръце. Скобата се откърти и изсвири край бузата ми.

— Ако си отрежеш носа, няма да го носим — каза Кольо.

— Ще го продадеш.

— Ако е чист.

Измъкнах въжето и го прекарах през дръжките на тубите. Кольо ги притисна с коляно, докато стягах. Държеше точно където трябва; свалих възела по-ниско, преди да го поиска.

Зад нас един ръбар дърпаше навита тръба от стената, а жената го удряше по ръцете.

— Пусни я! Първо водата!

— Това е суха мед!

— Децата ми са по-сухи!

Той дръпна още веднъж. Тръбата се откъсна и двамата залитнаха към прозореца. Хванах жената за колана и я дръпнах към колоната. Кольо настъпи въжето между тубите, освободи коляното си и заби рамо в гърдите на мъжа. Блъсна го навътре.

Една от разсипаните чинии се удари в обувката ми. Вдигнах я. В бялата глазура се отразиха черните ми нокти и засъхналата ръжда по кокал-

четата. Хванах я за златния ръб и я подадох на момчето с два пръста.

Кольо ме хвана за китката.

— Остави белите боклуци. Въжето.

Чинията се изплъзна и се счупи. Момчето отвори уста, но жената го дръпна при другото дете до прохода.

Кольо ми хвърли свободния край на въжето и двамата пристегнахме тубите към носещата колона. Ръбарят посегна за откъснатата тръба.

— Първо малките минават — казах. — После водата. Ако подът още държи, взимаш медта.

— Ти ли делиш?

Пукнатината вече беше стигнала до ботушите му.

— Подът дели.

Кольо застана откъм прозореца и подпря разкривената каса с гръб. Децата се мушнаха първи. Освободих въжето от колоната. Ръбарят прибра тръбата под мишница и хвана едната туба. Жената пое другата. Двамата пренесоха водата през прохода.

Проврях се след тях. Докато минавах край Кольо, той натъпка откъртената медна скоба в раницата ми.

— За бавен човек понякога хващаш нещо.

Стегнах ремъка на рамото си и подпрях касата от вътрешната страна.

— Върви, Кольо.

Кольо грабна коша с останалия порцелан и се мушна покрай мен. Пуснах касата, щом и двата му ботуша минаха прага.

Оставихме децата и тубите в стаята отвъд прохода и се върнахме при счупения прозорец само за онова, което можехме да откъснем веднага. Белите късчета още цъкаха по перваза, докато измъквах месинговата планка изпод разцепената тапицерия. Орденският щемпел върху нея беше останал дълбок и чист, а до него стояха две груби изкупвачески резки. Печатът вдигаше цената. Резките казваха през чия маса трябва да мине и колко малко ще остане за мен.

Изтърках щемпела с вътрешната страна на ръкава, преди да се усетя. По плата остана черна дъга, а знакът блесна.

— Ще го продаваш ли, Явор, или ще го лъскаш до довечера? — Кольо натисна с рамо разкъртения шкаф.

— Цял щемпел е.

— Довечера ще оправя медното птиче от южния покрив.

— За какво ти е?

— За нищо. Затова не го давам на изкупвача.

— И таванът още е цял. Прибирай.

Пъхнах планката в отворения чувал. Трептенето под подметките ми секна.

Кабелът над счупения прозорец висеше неподвижно между фасадата и площадката. По него винаги минаваше нещо: кука, кош, нечий крак върху ролки. След миг замря и напречната линия.

Кольо притисна два пръста към оголената рамка.

— Северната линия спря.

Надолу по фасадата някой изсвири три къси сигнала. От другата страна на квартала никой не отвърна.

— Явор! — извика жената при тубите. — Прибирай хлапетата от външните дъски! Водата навътре!

Кольо бръкна по-дълбоко зад шкафа.

— Решетката и тръгваме.

— Остави я.

— Мед е.

— Чух.

Фасадата дръпна настрани. Чувалът се преобърна и месинговата планка се плъзна към прозореца. На външната дъска едно хлапе падна на колене, а единият му крак увисна над мъглата.

Хвърлих се през перваза и хванах ремъка на гърба му. Кольо сграбчи колана ми и заклени пета в касата. Месингът звънна веднъж в долната греда и изчезна.

Издърпахме хлапето вътре. То още стискаше дръжката на едната туба.

— Към площадката — казах. — Кажете да слязат от кабелите. Всички.

Кольо затвори шкафа с ритник, праметна чувала през рамо и ме последва през прохода към площадката. Отсреща мъж изсипа кош скрап върху пода и натовари в него две деца. Жената при външните туби освободи товарната кука и започна да дърпа водата на ръка.

После свирките спряха.

Ударът дойде по мрежата отгоре. Разтърси скобите в стената, мина през пода и стигна до